

Solāriji

Publicēts: 19.03.2020.

Ultravioletais (UV) starojums ir viens no fizikālajiem vides faktoriem, kam ir nelabvēlīga ietekme uz cilvēka veselību. Veselības inspekcija veic solāriju un tiem noteikto higiēnas prasību uzraudzību un kontroli atbilstoši kārtējā gada uzraudzības programmai un noteiktajam uzraudzības biežumam, kā arī iesniegumu (sūdzību) gadījumā vai pēc citas informācijas par neatbilstošu higiēnas stāvokli.

Higiēnas prasības solāriju pakalpojumiem nosaka Ministru kabineta 2019. gada 15. janvāra noteikumi [Nr.13](#) „Prasības kosmētiskā iedeguma pakalpojuma sniegšanai” (MK noteikumi Nr.13). Veselības inspekcijas kontroļu mērķis solārijos ir droša, cilvēka veselībai nekaitīga pakalpojuma sniegšana un infekciju slimību izplatīšanās riska novēršana patērētāju vidū.

MK noteikumi Nr.13 nosaka prasības:

- pakalpojuma sniegšanas ierobežojumiem un patērētāju informēšanai par UV starojuma radītiem riskiem veselībai;
- solāriju telpām, iekārtām un aprīkojumam;
- solārija personālam;
- solārija pakalpojuma reklāmas saturam un noformējumam (izpildi kontrolē Patērētāju tiesību aizsardzības centrs).

Latvijā ir aizliegts solārija pakalpojumus sniegt patērētājiem, kas jaunāki par 18 gadiem.

Solārija pakalpojuma reklāmā aizliegts reklamēt ieguvumus cilvēka veselībai no solārija iekārtu lietošanas un vispārējās UV starojuma iedarbības, tai skaitā D vitamīna sintēzi.

Eiropas Komisijas Patērētāju drošības zinātniskā komiteja (Scientific Committee on Consumer Products (SCCP)) 2006. gadā nāca klajā ar ziņojumu „Ultravioletā starojuma, tai skaitā solārija iekārtu, radītā bioloģiskā ietekme, kas saistīta ar veselību”, kurā norādīja par UV starojuma un solāriju negatīvo ietekmi uz veselību. SCCP arī paziņoja, ka, lai viena sauļošanās sesija solārijā neizraisītu ādas apdegumus (un tas ir arī ādas vēža risks), sauļošanās ilgumam vajadzētu būt ne mazākam par 10 min un maksimālā UV starojuma intensitāte nedrīkst pārsniegt 0,3 W/m², kas intensitātes ziņā ir pielīdzināma ekstrēmam UV starojumam – UV indekss 12. Šis lielums (0,3 W/m²) tika iekļauts gan Eiropas standartā [1], gan tika pārņemts Latvijas standartā [2], t.sk. Ministru kabineta noteikumos. Saskaņā ar to, solāriju iekārtas radītais maksimālais efektīvais UV starojuma līmenis jeb lampu stiprums nedrīkst pārsniegt 0,3 W/m².

Par konkrētās solāriju iekārtas lampu stiprumu var pārlicināties solāriju iekārtas tehniskās dokumentācijas un lampu ražotāja atbilstības deklarācijas informācijā. Ja minētie dokumenti norāda, ka solārija iekārtas lampu stiprums ir lielāks par 0,3 W/m², Veselības inspekcija veic UV starojuma līmeņa mērījumus ar digitālo radiometru (rokas mērierīci). Mērījumi tiek veikti arī citos gadījumos, piemēram, ja nevar uzrādīt lampu ražotāja atbilstības deklarāciju.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu Veselības inspekcijai ir tiesības piemērot Administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu un naudas soda piemērošanu par solāriju uzraudzībā konstatētajiem pārkāpumiem, kas neskar epidemioloģisko drošību un higiēnu (piemēram, par neatbilstošu lampu lietošanu). Ja pakalpojuma sniedzējs neievēro Veselības inspekcijas uzdotos pasākumus konstatēto pārkāpumu novēršanai, Veselības inspekcijai ir tiesības apturēt objekta vai sniegtā pakalpojuma darbību.

Solārija darbiniekiem ir jābūt zināšanām par ādas uzbūvi un fizioloģiju, UV starojuma fizikālo raksturojumu un tā fizioloģisko

iedarbību uz cilvēka organismu, indikācijām, kontrindikācijām, lietošanas iespējām, aparatūru, darba drošību un pirmo palīdzību UV starojuma izraisītu veselības traucējumu gadījumā. Ja darbiniekam nav medicīniskās izglītības dokuments, tad viņam jāapgūst mācību kurss „Kosmētiskā iedeguma iegūšanas pakalpojumam noteiktās higiēnas prasības”.

Klientam pirms solārija pakalpojuma saņemšanas ir aizpilda aptaujas anketas, kurā iekļauti MK noteikumu Nr.13 1.pielikumā minētā informācija, tādā veidā nodrošinot pakalpojuma sniedzējam rakstisku informāciju par savu atbildību pakalpojuma saņemšanai un piekrītot saņemt pakalpojumu un uzņemt atbildību, ka apzinās UV starojuma radītos riskus veselībai, kā arī nodrošināt, ka pakalpojuma sniedzējs saņem korektu informāciju saulēšanas plāna izstrādei. Ja klients atsakās aizpildīt minēto anketu, pakalpojuma sniedzējs ir tiesīgs atteikt pakalpojuma sniegšanu.

Katram klientam jābūt nodrošinātām UV starojuma aizsargbrillēm, kā arī salvetēm vai citiem līdzekļiem kosmētikas noņemšanai. Solārija darbiniekam pēc katra klienta solārija iekārta un UV starojuma aizsargbrilles ir jātīra un jādezinficē.

Par MK noteikumu Nr.13 prasību ievērošanu ir atbildīgs pakalpojuma sniedzējs.

[1] European Standart EN 60335-2-27: „Household and similar electrical appliances – Safety Part 2-27: Particular requirements for appliances for skin exposure to ultraviolet and infrared radiation”

[2] Latvijas standarts LVS EN 60335-2-27:2003 /A2:2009 „Mājsaimniecībai un līdzīgiem mērķiem paredzētas elektroierīces. Drošība. 2-27. daļa: Īpašas prasības ierīcēm, kas paredzētas ādas apstarošanai ar ultravioletajiem un infrasarkanajiem stariem (IEC 60335-2-27:2002/A2:2007, modificēts)”

Mīti par
solārijiem

[Skatīt vairāk](#)

Solāriji, saulēšanas un ultravioletā starojuma
iedarbība

[Skatīt vairāk](#)

<https://www.vi.gov.lv/lv/solariji>